
UWAGA!

Scenariusze są materiałem dla aktorów, reżysera i kierownika planu.

Teksty na zielono – uczący widzi je w goglach

Teksty na niebiesko – wypowiedzi rodziców odtwarzane przez aktorów

Scenariusz 5 – sytuacja wyjściowa

Kontekst dla uczącego się

Mama Bruna poprosiła cię o spotkanie. Jest zaniepokojona zachowaniem syna. Twierdzi, że chłopiec jest nękany przez rówieśników. Bruno jest uczniem w twojej klasie. Widzisz, że Bruno w relacjach z rówieśnikami jest wycofany, wręcz unika kontaktów.

Na zaczepki i agresję ze strony kolegów Bruno reaguje pełną uległością i nie stawia granic.

Opis sytuacji z perspektywy rodzica z nastawieniem defensywnym:

Jesteś rodzicem Bruna. Przychodzisz do szkoły, bo poprosiłaś nauczyciela matematyki i jednocześnie wychowawcę Bruna, o rozmowę. W rozmowie telefonicznej powiedziałaś, że Bruno chyba nie dogaduje się z kolegami. Były jakieś incydenty i ma trudne relacje z kolegami? Jest źle traktowany przez kolegów? Nie rozumiesz o co chodzi, bo w domu jest grzeczny i wykonuje wszystkie polecenia bez oporu, dobrze się uczy. Niczego niepokojącego nie zauważyłaś.

Wychowujesz Bruna sama. Ojciec Bruna zmarł nagle podczas Covidu. Pomagają ci rodzice, pracujesz w dwóch miejscach. Bruno jest kochanym chłopcem, nie słucha głośnej muzyki, lubi się uczyć, zamyka się w swoim pokoju i dużo czyta. Nie ma kolegów, ale to może i dobrze, bo teraz chłopcy są okropni. Chcesz porozmawiać z nauczycielem jak pomóc Brunowi i zapewnić mu bezpieczeństwo. Jednocześnie zaznaczysz, że z tobą i z Brunem wszystko jest w porządku.

Rodzic z nastawieniem defensywnym:

- „ślepo” kocha swoje dziecko (często są to rodzice jedynaków)
- jest wobec niego bezkrytyczny
- broni je w sytuacjach trudnych (np. kiedy ktoś o coś je oskarża lub żąda wykonania jakiegoś zadania)
- wyręcza we wszystkich czynnościach
- nie widzi problemów dziecka
- nie zna swojego dziecka
- boi się konfliktów.

Film 2 "Mama Bruna"

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SENSE

Dzień dobry, ja na początku chcę zaznaczyć, że ja nie mam żadnych trudności z Brunem w domu. To jest bardzo spokojny i grzeczny chłopiec. Pytałam go jak tam w szkole i Bruno coś ogólnie napomknął o jakichś incydentach, że ktoś go zaczepiał, ale nie pobił. Ja wiem, że dzieci teraz, to są już takie agresywne jak dorośli, ale co mój syn ma z tym wspólnego? On się z takimi dziećmi przecież nie zadaje. Proszę mi wierzyć, że ja robię wszystko, co mogę dla jego dobra. Po śmierci męża wszystko jest na mojej głowie, ale Bruno jest dla mnie najważniejszy. I tylko on się teraz dla mnie liczy. Więc nie wiem, o co chodzi z tymi kolegami? Szkoła to chyba powinna zająć się tymi chuliganami i ich rodzicami?

Scenariusz 6 – reakcja nauczyciela i reakcja rodzica

Opis sytuacji z perspektywy nauczyciela z nastawieniem defensywnym:

Nauczyciel widzi problem, ale nie wie jeszcze jak sobie z nim poradzić. Jest zaskoczony postawą matki. Postrzega matkę Bruna jako nadmiernie opiekuńczą. Matka ewidentnie nie rozumie, jak wyglądają przerwy w szkole i jak zachowują się chłopcy wobec siebie w tym wieku. Ona żyje w jakiejś bańce. Trzeba jej uświadomić jakie warunki panują w klasie i szkole oraz jakie ograniczone możliwości ma nauczyciel i szkoła w tej sytuacji.

Nauczyciel z nastawieniem defensywnym:

- nie potrafi rozwiązywać konfliktów, nie zatrzymuje agresji, nie stawia granic
- rodzic wzbudza w nim poczucie winy i/lub bezsilności, że nie może poradzić sobie z tą sytuacją
- podejmuje różne działania pasywne, które są nieskuteczne, np. tłumaczy się, próbuje przypodobać się, umniejsza problem, unika odpowiedzialności.

Reakcja nauczyciela z nastawieniem defensywnym:

Bardzo panią przepraszam. Rzeczywiście, niektórzy uczniowie są agresywni i to z nimi jest największy kłopot. Ostatnio zamknęli Bruna w toalecie i dlatego spóźnił się na lekcję. Robimy, co tylko w naszej mocy, aby nie dochodziło do takich sytuacji, ale proszę zrozumieć - nie możemy być wszędzie...

Opis sytuacji z perspektywy rodzica, który reaguje ofensywnie:

Nie możesz uwierzyć w to, co słyszysz. Jesteś wzburzona. Ogarnia cię przerażenie na myśl o tym, co przeżywał twój syn zamknięty w toalecie. Nie rozumiesz dlaczego szkoła nie reaguje na takie patologiczne zachowania. To nie ty powinnaś tu siedzieć, ale rodzice chłopców, którzy dokuczają twojemu dziecku.

Reakcja rodzica, który reaguje ofensywnie:

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SENSE

Film 2A "Mama Bruna"

No to już przechodzi wszelkie granice. Czyli, że co? Ze to ja źle wychowuję Bruna? Ja się źle zajmuję moim dzieckiem? Tak? To przeze mnie patologiczni koledzy Bruna będą się nad nim znęcać? Wycofujecie się z odpowiedzialności za zdrowie i życie dzieci? To jakiś absurd!

Scenariusz 7– reakcja nauczyciela i reakcja rodzica

Opis sytuacji z perspektywy nauczyciela z nastawieniem ofensywnym

Nauczyciel jest zaskoczony postawą rodzica. Zdumiewa go brak trzeźwego wglądu matki w sytuację i to, że matka nie zdaje sobie sprawy jakie konsekwencje czekają chłopca, który nie potrafi się skonfrontować z agresją rówieśników. Nie ma zgody na to, że uczeń i nauczyciel zostaną z tym sami.

Nauczyciel z nastawieniem ofensywnym

- nie potrafi rozwiązywać konfliktów
- ma lęk przed porażką (obawia się, że rodzic zarzuci mu/jej brak kompetencji), więc atakuje rodzica
- rodzic i sytuacja z uczniem wzbudzają w nim negatywne uczucia: zarzuca rodzicowi brak zainteresowania się sytuacją ucznia, ignorowanie niepojętych sygnałów, brak czasu na zajmowanie się dzieckiem, odmawia zrzucania całości wychowania wyłącznie na szkołę i nauczycieli.

Reakcja nauczyciela z nastawieniem ofensywnym:

Proszę Pani, musi pani sobie uświadomić, że trzymanie syna pod kloszem w niczym mu nie pomoże. Wręcz przeciwnie. Bierna postawa Bruna tylko zachęca silniejsze dzieci do ataków. Proszę nie oczekiwać, że nauczyciele będą chodzić z dziećmi do toalety.

Opis sytuacji z perspektywy rodzica, który pogłębia swoje nastawienie defensywne:

Czujesz się bezradna, nie wiesz co zrobić, wszystko się zawaliło. Cały twój dotychczasowy wysiłek, żeby uchronić syna przed złem tego świata poszedł na marne?

Reakcja rodzica z nastawieniem defensywnym:

Film 2B "Mama Bruna"

Boże święty, to co ja mam zrobić? Mam go zapisać na karate? Żeby zaczął się bić? Przecież on się do tego nie nadaje, to go zniszczy. To jest wrażliwy i delikatny chłopiec. Ja liczyłam na to, że w tej szkole będzie mieć bezpieczne warunki do nauki, a wy chcecie zrobić z niego tępą twardziela? Boże...

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SENSE

Scenariusz 8 – reakcja nauczyciela i reakcja rodzica

Opis sytuacji z perspektywy nauczyciela z nastawieniem współpracującym:

Nauczyciel rozumie, że matka troszczy się o syna i wybrała jakiś kierunek wychowania. Jednocześnie wie, że w sytuacji przemocy rówieśniczej trzeba pracować z każdym uczniem (ofiarami i prześladowcami).

Nauczyciel z nastawieniem współpracującym:

- potrafi rozwiązywać konflikty
- podejmuje działania, które mają na celu obniżenie napięcia rodzica, tak, aby móc rozmawiać o faktach i zaangażować go w znalezienie rozwiązania

Reakcja nauczyciela z nastawieniem współpracującym:

Proszę Pani, rozumiem Pani troskę o Bruna i doceniam Pani zaangażowanie w jego wychowanie. Widzę też, że Bruno to bardzo delikatny i wrażliwy chłopiec. Najlepiej mu Pani pomoże, jeśli będziemy współpracować i wspólnie zastanowimy się jak zadziałać wobec przemocy ze strony kolegów.

Opis sytuacji z perspektywy rodzica z nastawieniem współpracującym:

Jeszcze się w środku trzęsiesz ze strachu i oburzenia, ale dociera do ciebie, że nauczyciel jest po twojej stronie. Powoli nabierasz zaufania i dostrzegasz sens rozmowy.

Reakcja rodzica przechodzącego na jasną stronę mocy:

Film 2C "Mama Bruna"

Opis sceny

Bierzesz głębszy oddech. Z rezygnacją i smutkiem mówisz:

Jestem po prostu zaskoczona. Zupełnie nie wiedziałam, że w szkole Bruno ma jakieś kłopoty z kolegami. To jest niepojęte, że dzieci w tym wieku robią takie rzeczy. Chciałam uchronić syna przed tą agresją, ale jak widać mi się nie udało.

Pauza i spojrzenie z nadzieją w oczy nauczyciela:

I co mam teraz z tym zrobić? Jakie są możliwości w tej sytuacji? Są jakieś metody, żeby to zatrzymać?

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SENSE